

ÉLJEN AUGUSZTUS 23.-a, hazánk fasiszta iga alóli felszabadulásának napja, a román nép legnagyobb nemzeti ünnepe!

ALFRED MARGUL-SPERBER

AUGUSZTUS 23-ra

A milliók ujjongtak: Végre itt van!
A jármot egy egész nép törte szét.
Kik boldogsághoz szoktak napjainkban,
Tudják-e még, hol vette kezdetét?
Tudják-e, hányan mentek itt halálba,
Mig új világunk megszületett?
Hány elvtárs szenvedt börtönjébe zárva,
Hogy szabadság viruljon mánk felett?
A huszonharmadik: ezernyi napnak
Utolsója, a döntés napja volt,
A munkások elszántan lecsaptak,
S a legnagyobb ütés tövig tarolt.
A párt tervezte minden részletében
A kommunizisták harci tetteit:
Egy ország ment rohamra vaskeményen,
S minden nyomorgót győzelemre vitt!
Kelet nagy népe jött, hogy megsegítsen,
Mint friss hó olvadt szét a náci-vész,
S a szovjet-haddal együtt harcolt hitben —
Töretlenül, sok jó Tudor-vitéz.

Mig harcban állt a szovjetek sok ifja,
Hogy szétomoljon Hitler éjele:
A párt a felszabadulást kívívta
S a belső ellenséget verte le!
A munkásgárdák hősei — sudár fák —
Sok ezredüktől kaptak meg erőt,
Hogy Lupényt, Grivicát valóra váltsák
Az augusztusi felkeléssel öki!

Amit mi kaptunk, azt tovább is adtuk,
Segítettünk magunk is — volt miért:
Szegednél és a Tátrán megmutattuk,
Hogy testvérként viselt harcunk mit ér!

Munkában küzdök, partizánok ezre,
Csatára, harcra mindig kész rajok: —
Hol nő a dal, hogy holnap messze zengje
E nagy napot, mely mind szebben ragyog?
Az ő harcukban régi harcok győztek,
Mit rabszolgák sok ezredéven át!
A gyűlölt elnyomók ellen viselték,
Hogy szettörjék a görnyező igát;
Nagy harcalkban, bátor tetteikben
Régmúlt nyomor visszhangja zúgott,
Nyomor, mit azok szenvedtek meztelen,
Kik támadták a nyers erőszakot.

Az ő harcuk és győzelmiük tüzeben,
— Mint éjék első bimbóhajnal —
Munkások és parasztek voltak ébren:
A kommunizmust építők hada!
Igy ünnepejük együtt nagy napunkon
A multat is: a régi harcokat,
A perc hívását, hogy munkára gyujtsen,
Es mindent, mit jövőnk még tartogat!

Franyó Zoltán fordítása

VILÁG PROLETARJAI, EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

Az RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XVII. évfolyam 5119. sz. Kedd, 1961. augusztus 22. 4 oldal, 20 bani

Lelkes hangulatú ünnepi gyűlések

A Ranghet szerszámgyárban

Alig halkult el az első váltás
végét jelentő hosszú sípszó, s
a termékeiről messze földön hí-
res Ranghet szerszámgyárban
dolgozó máris gyülekezni kezd-
tek a klub disztermében. Sokan
eljöttek erre az ünnepi gyűlés-
re, amelyen népiünk története
nagy szerű eseményéről, felsza-
badásunk tizenhetedik évfor-
dulójáról emlékeztek meg.

A felszabadulás jelentőségé-
ről Roman Pircea elvtárs, a
Román Munkáspárt Bányát tar-
tományi bizottságának titkára
beszélt. Megemlékezett azokról
a nagy szerű eredményekről, a-
melyeket dolgozó népiünk az el-
mult tizenhét esztendő alatt a
párt vezetésével elért.

Gazdag volt ez a számadás,
hiszen olyan nagy szerű megva-
lósítások születtek, amelyeket
a tőkés-földesuri rendszerben
még álmodni sem mertek a
dolgozók. A szónok hangsúlyoz-
ta, hogy minden győzelemünk-
nek és további eredményes fej-
lődésünknek záloga a párt ve-
zetése, utmutatása.

Az egybegyűlteket hosszasan
megtapsolták Pircea elvtárs be-
szédét, ezzel is kifejezésre jut-
tatták odaadásukat a párt
iránt.

Az ünnepi gyűlést a gyár
művelődési csoportjainak szín-
vonalas kulturális tette
még szebbé, emlékeztetőbbé.

A December 30 textilgyárban

Florea Mihai elvtárs, a gyár
pártbizottságának titkára nyi-
totta meg az ünnepi gyűlést.
Utána Baba Ioan elvtárs, a
Román Munkáspárt Arad váro-
si bizottságának első titkára
beszélt a dicső évforduló jelen-
tőségéről. Baba elvtárs sok pél-
dát idézett azokról a történel-
mi megvalósításokról, amelye-
ket dolgozó népiünk az elmúlt
tizenhét esztendőben elért sze-
retett pártunk vezetésével. Be-
szélt arról, hogy gyökeresen
megváltozott a dolgozók élete.
Külön is szölet a Bányát tar-
tományi, majd az Arad városi
megvalósításokról.

Az ünnepi dolgozók nagy
tapsal fogadták Baba Ioan
elvtárs beszédét.

Az ünnepi gyűlés után a De-
cember 30 textilgyár műkedve-
lői szép műsorral szórakoztat-
ták a megjelent dolgozókat.

A Dimitrov-gyárban

a dolgozók ünnepi gyűlését
Igrisan Gheorghe elvtárs, a
gyár szakszervezeti bizottsá-
gának elnöke nyitotta meg, majd
átadta a szót Mocuta Stefan
elvtársnak, a Bányát tartomá-
nyi pártbizottság bírója pó-
tagjának, a tartományi párt-

bizottság propaganda osztálya
vezetőjének.

Mocuta elvtárs beszédében
meltatta augusztus 23.-a, ha-
zánk felszabadulása 17. évfor-
dulójának jelentőségét. Rövi-
den ismertette azokat a meg-
valósításokat, eredményeket, a-
melyeket az elmúlt évek során
hazánk dolgozó elérték. Rámu-
tatott arra a tényre, hogy
mennyit köszönhetünk a dicső-
sége szovjet népnek, amely
nemcsak szabadságunk kivívá-
sában segített bennünket ön-
zetlenül, hanem az új, boldog
élet megteremtésében, a szo-
cializmus építésében is. Szavalt
percekig tartó taps követte.

A Teba gyár

klubjában, Telecan Gheorghe
elvtárs, a Román Munkáspárt
Arad városi bizottságának tí-
kára tartott ünnepi beszédet.
Meltatta augusztus 23.-a törté-
nelmi jelentőségét majd beszélt
azokról a ragyogó sikerekről,
amelyeket most az ünnep előtt
érték el városunkban, a többi
között a Teba gyárban is. Az
egybegyűlt dolgozók lelkes,
hosszantartó tapsal fogadták
a beszédet.

Végül a gyár kulturegyüttese
színonalassal műsorral lepte meg
a dolgozókat.

Közsegekben

Nagylakon

vasárnap, augusztus 20-án tar-
tották meg a hagyományos au-
gusztus 23-i ünnepi nagygyű-
lést, amelyen mintegy 2000 la-
kos vett részt.

Az egybegyűlteket előtt Palade
Teodor elvtárs, a községi párt-
bizottság titkára szölet a nagy
ünnep jelentőségéről és ismer-
tette azokat a nagy szerű er-
ményeket, amelyeket pártvezet-
te dolgozó népiünk a felszaba-
dulás óta elért.

Muszkán

ugyanasok vasárnap tartották
az ünnepi gyűlést.
Dragan Petru, a muszkai kol-
lektív gazdaság elnökének meg-
nyitotta szavai után Andra Ioan
elvtárs, a rajoni pártbizottság
küldötte emelkedett szólar.
Beszédében meltatta augusztus
23.-a jelentőségét, utalt az az-
óta eltelt években elért sike-
rekre, majd rámutatott, hogy
milyen változások történtek a
községben a felszabadulás óta.

Tizenhét esztendő távlatából

Azon az augusztusi napon a
felszabadulás öröme visszhang-
zott bennünk s az új élet haj-
nalának verőfénye ragyogta be
napjainkat.

Tizenhét esztendő telt el az-
óta. S ez a tizenhét év döntő
jelentőségű fordulatot idézett
elő az én életemben is. Szak-
képesítetlen vasúti munkás
gyermek vagyok, akinek becslé-
sét, az emberek iránt táp-
lált szeretetén és két dolgos
kezén kívül semmi egybe sem
volt.

Földhözragadt szegények vol-
tunk, de arról ábrándoztam,
hogy orvos lesz belőlem. Csak
akkor döböntem rá, hogy ál-
malm megvalósíthatatlanok, a-
mikor szüleim megmagyarázták:
szűkössé kerestük ki nem telik
iskoláztatásomra.

S jött augusztus 23. A nagy
eseményt követő években gyö-
keresen megváltozott az éle-
tünk. Az iskolák tágra nyitot-
ták kapukat a becsületet, dol-
gozó emberek gyermekei előtt.
Az állam nyújtotta ösztöndíj
lehetővé tette számunkra, hogy
rohammal vegyük be a tudo-

mány nagy szerű erődtömeget.

Igy teljesült az én álmom is.
Amikor az egyetem elhagy-
tam, szilárdan elhatároztam,
hogy egész életemet, munká-
mat a dolgozó nép, a munkás-
osztály, a párt nagy szerű ügye-
nek szentelem, úgy dolgozom,
hogy derekasan hozzájáruljak
hazánk új nemzedéke egész-
ségének védelméhez.

Nagy-nagy boldogság tölt el
amikor az alábbi sorokat le-
írtam: pártunk értékeit mun-
kám és érdemesek talált ár-
ra, hogy a kommunizisták sorai-
ba fogadjanak. Nem is létezík
ennél nagyobb ösztönző erő, a-
mely a beteljesült álmom után
újabb eredmények felé vezet.

Dr. Vácárescu Sofia,
a XVIII. kerületi gyermek-
orvosa

Új korszak kezdete

A burzsoá-földesuri rendszer
idején, — mint annyi sok-sok-
ezer dolgozó parasztnak — ne-
kem sem volt földem.

1944 augusztus 23.-a új kor-
szak kezdetét jelentette az én
számomra is. Földet kaptam,
melyből elláthattam családo-
mat. Később — 1950-ben, am-
ikor a kollektív gazdaság meg-
alakult községünkben, alapító
tagja lettem.

Gazdaságunk fejlődött, erő-
södött, gyermekeimet iskoláztá-
hattam. Egyik lányom ma me-
zőgazdasági mérnök, két fiam
aradi középiskolában tanul.
Családom valamennyi tagja bő-
ségesen, boldogságban él. Az
utóbbi időben házat építettem
be, mindezt augusztus 23.-a hoz-
ta el számomra.

Andó Ferenc,
a kisliratos kollektív
gazdaság alelnöke

A Vasúti fűtőházban

néhány nappal ezelőtt ünnepi
műszakot szerveztek a felsza-
badulás évfordulójának méltó
közöntésére. A létrejött megva-
lósítások valóban méltók né-
piünk nagy ünnepe fogadásához.

Mig a mozdonyvezetők a nyílt
pályán igyekeztek kiváló er-
ményeket megvalósítására, addig
a javítóműhelyek népes munka-
közössége a karbantartás terén
élt el kiváló sikereket. Trutá
Ioan kazánkovács csoportja
terven felül alapos javítást
végzett a 131.001 számú mo-
zdonyon, ezenkívül a 131.005-ös
mozdony csőhálozatát is kija-
vították.

Az éjszakai műszakban dol-
gozók közül a 131.016-os szá-
mú mozdonyon jó munkát vé-
geztek Papp László, Dan
Tralan, Mót Teodor, Drig Petru
és Cora Francisc a 131.003-as
mozdonyon végeztek el terven
felül a szükséges javítást.

A Refacerea konzerv- gyárban

tegnap megtartott ünnepi mű-
szak alkalmával számos kiváló

termelési siker látott napvilá-
got. Már az első négy óra tel-
jesítménye is azzal kacsagete-
tet, hogy a dolgozók magasán
töltesítik tervfeladataikat. Az
első négy órában már 810
lív, illetve doboz gyűvecs és
más zöldségkonzerv készült
terven felül.

Gyorsan és jól dolgoztak
például Koosi Eleonora és
mások a zöldség előkészítő-
ben. Ő tőlük vették át a zöld-
ség további kezelését Hartmann
Iloana és Petrea Barbara. Sza-
porán járt a keze az líveg és
doboz megtöltő Máté Annának
és Nemes Piroskának. A sterili-
zálók közül Ernili Mihail lí-
leti dícsért. Bodor Iloana és
Varian Rozalia pedig a doboz
zároknál végzett különösen jó
munkát. A paradicsompaszta
osztályon Clonca Florica veze-
tésével az első négy órában
körülbelül 3000 kiló paradí-
csonpasztát gyártottak terven
felül.

Derekasn dolgoztak a kész-
áruraktárban is, ahol a Bejan
Lucia vezette csoport és mások
mintegy 6000 zöldségkonzervet
osztályoztak és raktak fel.

A Vörös Triko gyárban

még az elmúlt héten hétfőn
megkezdődött az ünnepi mű-
szakok sora. Hétfőn, az első
napon a körkötő részleg csévé-
ző osztályán tartották ünnepi
műszakot. A csévező osztály
munkaközössége ezen a napon
102,36 százalékkal teljesítette
tervét. Kedden a körkötő osz-
tályon folytatódott a verseny,
amely 102,5 százalékos teljesí-
téssel zárult. Kiemelkedő egyé-
ni megvalósításért itt Morar
Ioan illet dícsért. Szerdán
a festődében került sor az ün-
nepi műszakra. Az egész mun-
kaközösség lelkes, odaadó tevé-
kenységének eredménye a 112
százalékos tervteljesítést érték el.

Kiemelkedő teljesítmény csil-
törtőkn a szabászi osztályon
jött létre. Itt 121,58 százalékan
teljesítették a napi tervfelada-
tot. Tamás Iloana, Papp Ida,
Wess Eva, Hoffmann Margit és
mások egyéni teljesítményeikkel
váltak ki. Pénteken és szomba-
n a konfekció osztályon ke-
rült sor az ünnepi műszakra,
amikor is a varróegysékek
108,5 a befejezők pedig 113
százalékos tervteljesítést érték el.

NÉPÜNK NAGY ÜNNEPE

Városunk és rajonunk dolgo-
zó — egész népiünkkel együtt
— határtalan lelkesedéssel és
örömmel fogadják hazánk fa-
siszta iga alóli felszabadulása
évfordulójának ünnepét. Tizen-
hét évvel ezelőtt, a felejtetel-
len 1944 augusztus 23-án a
szovjet hadsereg történelmi
győzelemnek és hazánk terüle-
tén való diadalmas offenzívá-
jának feltételei között, a Ro-
mániai Kommunista Párt ma-
ga körül egyesítette a hazafias
népi erőket és megszervezte
a fegyveres felkelést, amely
a katonai-fasiszta diktatura meg-
döntéséhez vezetett. Ez a népi
forradalom kezdetét jelentette
és széles utat nyitott Románia
gazdasági és társadalmi hala-
dása előtt. A szovjet hadsereg
történelmi győzelelmek döntő
jelentőségű volt a hitleriszi
megszállók országunk terüle-
től való kiűzésében. A román
nép forró háláját fejezi ki a
szovjet nép iránt, amely segít-
séget nyújtott neki abban, hogy
felszabaduljon és új, boldog
életet építsen magának. Örökké
él a hős szovjet és román ka-
tonák, a hazafias erők harco-
sainak emléke, akik nem kí-
mérték életüket, hogy felszaba-
dítsák népiünket a fasiszta iga
alól.

Hazánk fasiszta iga alóli fel-
szabadulásának tizenhetedik
évfordulóját olyan nemzetközli
feltételek közepette ünnepejük,
amelyeket a népek békéért, de-
mokratizációt és szocializmusért
való harcának hatalmas lendü-
lete jellemez. A jelenlegi nem-
zetközi viszonyokra jellemző,
hogy a kapitalizmus általános
válságának újabb szakaszába
érkezett — az imperializmus
hanyatlásának és pusztulásá-
nak szakaszába — olyan felté-
telek közepette, amikor a szo-
cializmus világrendszer, mely-
nek ereje és egysége szüntele-
nül növekszik, szilárdan halad
előre a kapitalizmussal folyó
békés versengésben való döntő
győzelem felé.

A kommunizmus eszméinek
nagy szerűsége, a diadalmas
marxista-leninista tanok vonzó
ereje azokban a történelmi je-
lentőségű sikereken testestül
meg, amelyeket a szocialista
országok értek el. A Szovjet-

unió az emberi civilizáció leg-
felsőbb lépcsőfoka, a kommu-
nizmus felé halad feltartóztatha-
tatlannul. A Szovjetunión, a győ-
zelmes szocializmus országa az
emberiség élén halad a tudo-
mány és technika megvalósítá-
sainak, az egész világ békéje és
boldogsága érdekében való fel-
használása terén. A világűrben
végzett hosszú időtartamu re-
pülés — ez a nagy szerű, a tör-
ténlemben páratlan tett, ame-
lyet a Vosztek-2 űrhajó hajtott
végre, fedélzetén a kommunis-
ta German Sztyepanovics Titov
őrnaggyal, tükörözi a Szovjet-
unión méltóval gazdasági,
technikai és tudományos ere-
jét, a kommunizmus felé való
rohamos előrehaladását és is-
méteiben bizonyítja, hogy sem-
mi sem állíthatja meg az em-
beriséget az egyre napfénye-
sebb jövő felé vezető uton.

Az SZKP programtervezete,
mely megszabta a kommunista
társadalom Szovjetuniónban való
felépítésének konkrét felada-
taikat és elemelte az emberiség
kapitalizmusból a kommuniz-
musra való áttérésének alapve-
tő kérdéseit, hatalmas befolyá-
sát gyakorolt az egész világ
dolgóira. Ez az óriási elméleti,
politikai és gyakorlati je-
lentőségű dokumentum —
amint arra Gheorghe Gheor-
ghiu-Dej elvtárs rámutatott —
felbecsülhetetlen segítség lesz
minden testvérpárt, a világ
minden népe számára.

A sokezer éves történelem ha-
talmos fejlődésében tizenhét
esztendő mindössze egy szem-
pillantásnak számít. De milyen
óriási lépteket tett meg né-
piünk az elmaradott agrárör-
szágtól, a faeke és az irástu-
datlanság országától egészen
a népi demokratikus Romániáig,
amely erőteljes szocialista ipar-
rai, a szocializmus útján fej-
lődő mezőgazdasággal, virágzó
kulturálval rendelkezik! A ha-
zánk felszabadítása óta eltelt
tizenhét esztendő alatt a ro-
mán nép a lépten-nyomon
szembetűnő tények alapján
győződhet meg arról, hogy a
Román Munkáspártban kipró-
bált vezetőivel rendelkezik,
amely biztos kézzel irányítja a
halaadás útján, az egyre bőse-
gebb élet útján, a szocializ-
mus napfényes csúcs felé.

Jelentősen növekedett orszá-
gunk gazdasági ereje. Kiténik
ez abból is, hogy ipari termé-
lésünk ötször nagyobb, mint a
háború előtti. 1960-ban 11 hét
alatt termeltünk annyit, mint
1938-ban egész év alatt. Mind-
ez az újabb sikerek biztos zá-
loga. A hatéves terv, amelynek
előirását sikerrel teljesítjük,
előirányozza az ipari termelés
2,1-szeres növekedését, ami átlá-
gban évi 13 százalékos emel-
kedést jelent. A hatéves terv
első évében az ipari termelés
17 százalékkal növekedett, tui-
haladva az előirányzatot. 1961
első öt hónapjában a globális
ipari termelés tervét 103,4 szá-
zalékan teljesítettük. Csak ez
év első öt hónapjában három-
szor több acélt és villamos-
energiát termeltünk, mint
1938-ban.

Mélyeseg változások mennek
végbe a mezőgazdaságban is.
Egykoron az éhez, eladósó-
dott, földbirtokosoktól és kulá-
kóktól kizsákmányolt, a helyi
előjáróktól megcsúfolt dolgozó
parasztként számítottak felá-
zadtak, hogy kivíjják az igaz-
ságot, de harckutak mindig vé-
re folytatták az uralkodó osz-
tályok. Csakis a munkások osz-
tályai szövetségben és annak
vezetésével, élen a Kommunista

(Folytatása a 4-ik oldalon)

Köszöntjük élenjáró dolgozóinkat

POPAT GHEORGHE,
a Dimitrov vagongyár
II. részlegének elmun-
kása.

FARKAS DEZSŐ,
a Ranghet szerszám-
gyár élenjáró dol-
gozója.

DUMELE ANNA,
a December 30 texti-
lgyár III-IV. szövé-
déjének élenjárója.

ALBA VIOREL,
az orcsfalvi gép- és
traktorállomás élen-
járó traktorosa.

VACARESCU SOFIA,
a 18-as egészségügyi
kerület élenjáró gyer-
mekorvosa.

TORMA ANTAL,
a kisliratos kollektív
gazdaság élenjáró
csoportvezetője.

KONRAD ANTAL,
a vladimiresculi 30-as
számu választókerület
néptanácsi képviselője.

Nagy változások élő példái

A NAGYHIRU pankotai butorgyár csendes, világos igazgatói irodájában az egyik fal mellett szabályos rendben sorakozik három szürkefehér gipsz makett. Valamennyi a gyárnak kicsinyített mása: az első az államosításkor birtokba vett széteső, szerveetlen és korszerűtlen gyárról készült, a második a jelent mutatója, míg a harmadik a nemsokára valószínűleg minden szempontból kifogástalan, nagyerőművel rendelkező munkahelyet villantja a belépő elé.

Már maga a három makett is történelmi lélekű sugároz. De talán ennél is beszédesebb az a szerényen meghúzott kis, szürkeföldi album, amely az 1927-es gyártól öröklött meg. Közvetlenül a dőlekvő csúcsra készítették ezeket a felvételeket az egykori tulajdonosok. A felvételeken mindenütt teljes a tisztaság, kinosan nagy a rend.

Itt-ott néhány munkást is rajta hagytak a képen. Persze nem azért, hogy bemutassák az anyagi javak termelődését. A munkások csupán díszletek, kétféle a képeknek. De ennek az akaratlanul is vádolóvá váló dokumentumnak önkéntelenül is örömdükk kell, annál is inkább, mert még néhány ember itt dolgozik azok közül, akiket a képen is megörökítették.

A régi galvanizáló műhely még szűk fala között egy fiatal, középtemű ember gürnyed az asztal fölé. Jenei Sándornak hívják. Már akkor, 1927-ben, a fényképek keletkezése idején, „őreg munkásnak”

számított, mert jó három esztendővel ezelőtt kezdett inaszkodni. S most, amikor közel negyven esztendő távlat után élő valóságában is megjelenik az irodában, szinte felkiáltunk a meglepetéstől. Jenei elvtársan alig lát-szanak meg a hosszú évtizedek.

Még fekete, gondosan fésült hajából is csak elvélve csillan elő néhány ősz szál. Pedig pár év múlva már nyugdíjba megy. Mi tette ismét ilyen fiatalos-sá?

— A munka — feleli öszintén és meggyőződéssel. — Világéletemben szerettem dolgozni. S máris azon törom a fejemet, hogy ha nyugdíjba megyek, miként tölthetném el hasznosan az időt, mert nem tudom elképzelni az életemet a gépek nyugodt, egyenletes zugása nélkül.

TIZENHAT ÉVES kora óta dolgozik. Valósággal rajongásig szereti szakmáját. Akkor, a huszas évek elején egy vékony fiúsról hegesztése volt az első feladata és olyan hatalmas ponton a köszönet, hogy még ma is cseng belé a füle. Senki sem magyarázta meg, hogyan is kell hegeszteni, s a mestersé-

get később is úgy kellett el-lapkodnia.

Legnagyobb multbelli élménye az volt, amikor először bízták rá a nagy gőzgép indítását, kezeletét. S aztán teltek a hónapok, esztendők s ma már csak egy-egy emlék villan fel a multból.

A pankotai butorgyárban

A szobában a gyárnak még egy „nagyon régi” dolgozója van jelen: Gerő Jenő, a jelen-legi diszpécser. Jóval fölül van a hatvanon s bár arcán mély barázdák húzódnak, s hajában is bőven keveredik a hófehér szál a feketevel, mégis ifjakat meghazudtoló fürgeséggel, leleménységgel dolgozik.

Még néhány perccel a mult-beli emlékeknek időzünk. Mi volt a legszomorúbb élmé-nyük?

— Volt ilyen bőven — mondja lassan, megfontoltan Gerő elvtárs. — De a legszomorúbb harmincháromban, a nagy világválság idején vésdótt belénk. Annak a nagy krízisnek a szele elért Pankotára is. Egyik napról a másikra a gyár megszűnt munkásságát három-százhetvenötöt elbocsátottak. Az udvar tele volt síró, keser-gő emberekkel, családapa-kkal, édesanyákkal, akik egyszerre

csak kenyér, betevő falat nél-kül maradtak.

Nyomott csend terpeszkedik szét néhány szempillantásnyl ideig a kis szobában az elhal-kuló szavak nyomán. Az asztal másik végénél ülő Jenei elvtárs is gondolataiba mélyed. De aztán hirtelen kintből be-hallatszik a teljes erővel dol-gozó új gyár zaja: s a nyomott hangulat pillanatok alatt fel-szivódik, mint a nyárvégi kőd, ha rástít a kelő nap.

IGEN, MINDEZ MAR A MULTÉ. S a régi, egészségtelen gyár helyett új, korszerű, világos és egészséges nagyerő-művel állandó munkát, jó megélhetést a dolgozók száza-lak. Gerő elvtárs mindjárt adatokkal is szolgál. Az álla-mosítás előtti napi pár száz butoregység helyett ma ennek több mint ötszörösét termeli a gyár. Korszerűsítették az épí-leteket, a felszerelést. Aki tíz esztendővel ezelőtt járt itt, rá sem ismerne a régi, dűldező gyárra.

S Jenei Sándor elvtárs, aki most a karbantartó műhely vezetője, jó gazda módjára mind-járt meg is invitál, hogy a töb-bli munkacsarnok után feltétle-nül nézzük meg az új lakatos-műhelyt is. Volt mit nézni! Mind felszerelés, mind pedig megépítés szempontjából kifo-gástalan a műhely.

— A régi műhelyt virslinek csufoltuk — magyarázza Jenei elvtárs a mester jogos büszke-ségével. — Abban még ki sem nyujthatta az ember rendesen a derekát, mert mindjárt bele-verte a fejét a gerendába. A levegő állandóan fénylött a füsttől, meg a portól.

Amikor látja őszinte csodál-kozásunkat, nem állja meg, hogy tovább ne folytassa a fel-sorolást. Nemcsak új esztergá-kat, villanyhajtóműveket kap-tak, de a részlegét felszerelték korszerű mosdókkal és más egészségügyi létesítményekkel. S minden ragyog a tisztaságtól, a gondos, szerető kezek munkájától.

Lassan délutánba nyulok az idő, de még csak most érünk az újdonságok számbavételé-él a jól ellátott ékezdéhez, a kulturális létesítményekhez. S amint beszélgetünk, hosszú sor-ban sok-sok pufó-arcu, élénk-szemű kisgyermek halad át az uttesten, az óvónéni vigyáznak mindegyikük lépésére.

A riportert elbucsuik a gyár két régi munkásától. Talán ők is arra gondolnak néhány pillanatlá, hogy milyen gyökere-sen megváltozott a dolgozók élete az emlékezetes negyen-négyes augusztus huszonnarma-dika óta. Hiszen mindketten élő példái ennek a történelmi vál-tozásnak.

Péterfi Árpád

Fokozódó versenyindületben

Az aradi vasúti CT-műhe-lyekben az elmúlt hónapban a felszabadulás évfordulóját köz-vetlenül megelőző időszakban kiváló sikereket értek el a ter-melékenység növelése terén. A vasúti egység dolgozói, a tech-nológiai folyamat állandó töké-lestetésével, az ötletes újítá-sok bevezetésével érték el a ter-melékenység mutatószámának 21,96 százalékos túllépítését. A termelékenység ilyen nagy-arányú növekedéséhez lényege-sen hozzájárult a lelkes szocia-lista verseny. Az ünnepet a CT-műhelyek dolgozói kiváló ered-ményekkel köszöntik.

F. T.

Új tőmbház emelkedik a Lenin-körút 25—27 szám alatt

(Kelen Ferenc felvétele)

Egykor nincstelenek — ma milliomosok

Kanyargós dűlőutak. Kétol-dalt hatalmas kukoricatáblák, egy-egy száron két-három cső. Jó termés ígérkezik. Kocsink most fénylő fekete nyári usgar között veri fel a szürke port, amely gomolyogva, füstként emelkedik a magasba. Egy for-duló után cukorrépa, kender-velés között haladunk. Tarka-ruhás nők, fehéringes férfiak serénykednek mindkét növény betakarításánál. Távolabb kato-nás sorrendben szalmakazlak, majd gazdasági épületek piro-s-cserépes fedelű bukkannak elő: korszerű istállók, sertésfiazta-tók, hizlalda, baromfiórák, gép-szinek, kukoricakotárkák, stb.

A meglévő épületek mellett újak emelkednek. Egyiknek már kész az alapzata, másik-nak most húzták fel a falait, a harmadikra a tetőszerkezetet rakják. Épül itt új istálló, ba-romfióli, központi brodaépület, minden, ami egy fejlődő nagy-üzemi gazdasághoz szükséges. Olyan itt a forgalom, mint a nagyvásáron. Cukorrépa fej-lés és levéllel, répaszelettel, zöldsükoricával megrakott sze-kerek, teherautók igyekeznek a központba. Javában folynak az állatok téli és tavaszi takar-mányalapjának biztosítása — a silózás.

Alig néhány száz méterre, a lombos akácok mögött előbuk-kannak a község házal.

Iratos

Szép, egyenes utcák. Szám-talan, városba is beillő modern ház, előtűlik betonjárda. A jár-dák mentén, egész az uttestig mindenütt tarka virágok. Egy-egy házban szőlő a rádió. Az ut-cák mentén villanyvezeték hu-szódik. Néha-néha az uttesten karikázó kerékpárosok mellett motorkerékpárok robnak el.

Ma már nem ritka jelenség ez a községben.

Az elénk táruló kép láttán önkéntelenül feltesszük a kér-dést: vajon hogyan éltek az iratosiak a multban, akkor, amikor a tökések, a földesurak voltak az ország urai?

Akkor a napszámos tarisznya, a nélkülözés, a holnapról való rettegés volt az iratosiak sor-sa is. A felszabadulás, a párt-mutatta út lehetővé tette le-hetővé, hogy ebben a várostól messze fekvő, szinte elszigetelt községben is megváltozzék az élet.

A bőséget a kollektív gazda-ság erősödése, fejlődése hozta meg az iratosiaknak. Így jelle-mezte ezt Rajcsék István, a gazdaság elnöke és Horváth Géza, a pártalapszervezet tit-kára is.

Ahonnai elindultak

1953-ban 73 család tért a pártmutatta útra. 205 hektár földjük és mintegy 48.000 lej ösztönhatatlan alapjuk volt. Nem volt könnyű feladatuk, évek teltek el, míg az egész község meggyőződött a közösen vég-zett munka felsőbbrendűségéről, amíg eljutottak oda, hogy az Iratoson élő 710 család között minélve meg az 1648 hektár földet. S említsük meg azt is, hogy ebben a gazdaságban 1960 decemberében az ösztönhatatlan alap értéke már több, mint 2.200.000 lej volt. Idén már eddig több, mint 613.000 lejfel növekedett a közös tulajdon.

Az iratosiak jól gazdálkodnak. 1960-ban, 1959-hez viszonyítva, a buza hektáronkénti termés-hozamát 788 kilóval, a kukori-cát 601 kilóval, a naprafor-gót 236 kilóval, a cukorrépát 3935 kilóval növelték. 1959-hez viszonyítva, az elmúlt évben minden 100 hektár terület után 976 kiló hussal és 5035 liter tejjel termeltek többet.

A gazdaságban a növényter-mesztés fejlesztése mellett nagy figyelmet fordítanak az állat-állomány gyarapítására is. Csú-pán ebben az évben több, mint 571.000 lejt vételeztek be már az állattenyésztésből. A gazda-ságban jelenleg a szarvasmar-ha állomány 290 fő, az év vé-géig pedig 320 főre nővelik. A fejőstehenek száma 114, az év végéig eléri a 135-öt. A ser-tések száma 470, 1962-ig 506 lesz, a fiaskocák pedig 37-ről 90-re nővekszik. Az iratosi kol-lektív gazdaságban idén eléri azt, hogy minden 100 hektár te-rületre a szarvasmarha álló-mányból 20, a sertésállományból 31, a baromfi állományból 200 jut. Ebben a gazdaságban az állatállomány 1958-hoz viszó-nyítva óriási növekedést ért el. Így például a szarvasmar-ha állomány 18-szorosára, a fe-jőstehenek száma 17-szeresére, a sertéseké 16-szorosára, a juhoké 7-szeresére, a baromfiaké pedig 13-szorosára emelkedett. Az iratosiak elkészítették már táv-lati tervüket is, amelynek alap-ján eléri azt, hogy 1965-ig minden 100 hektár terület után 5000 kilogramm húst, 25.000 li-ter tejet, 250 kiló gyalput és 24.000 tojást termelnek.

És ahova érkeztek

A gazdaság gyors fejlődése az utóbbi években nagyban hozzá-járult a tagok jövedelmének növeléséhez is. 1960-ban a mun-kanapégységek értéke ebben a gazdaságban 28 lej volt. Ebből

14,70 lejt pénzben osztottak. Idén a munkanapégységek ér-teke 31 lej lesz, ebből 17,25 lejt pénzben osztanak a tagságnak. A haladó agrotechnikai módsze-rek alkalmazásával, a jó gazdál-kodással elérik azt, hogy eb-ben az évben a pénzbevitel jó-val meghaladja a 4.500.000 lejt. Tehát az iratosiak, az egykori nincstelenek, ma már milliomo-sok. A felszabadulás, a párt-mutatta út lehetővé tetté bizto-sított arra, hogy a községben megváltozzék az élet.

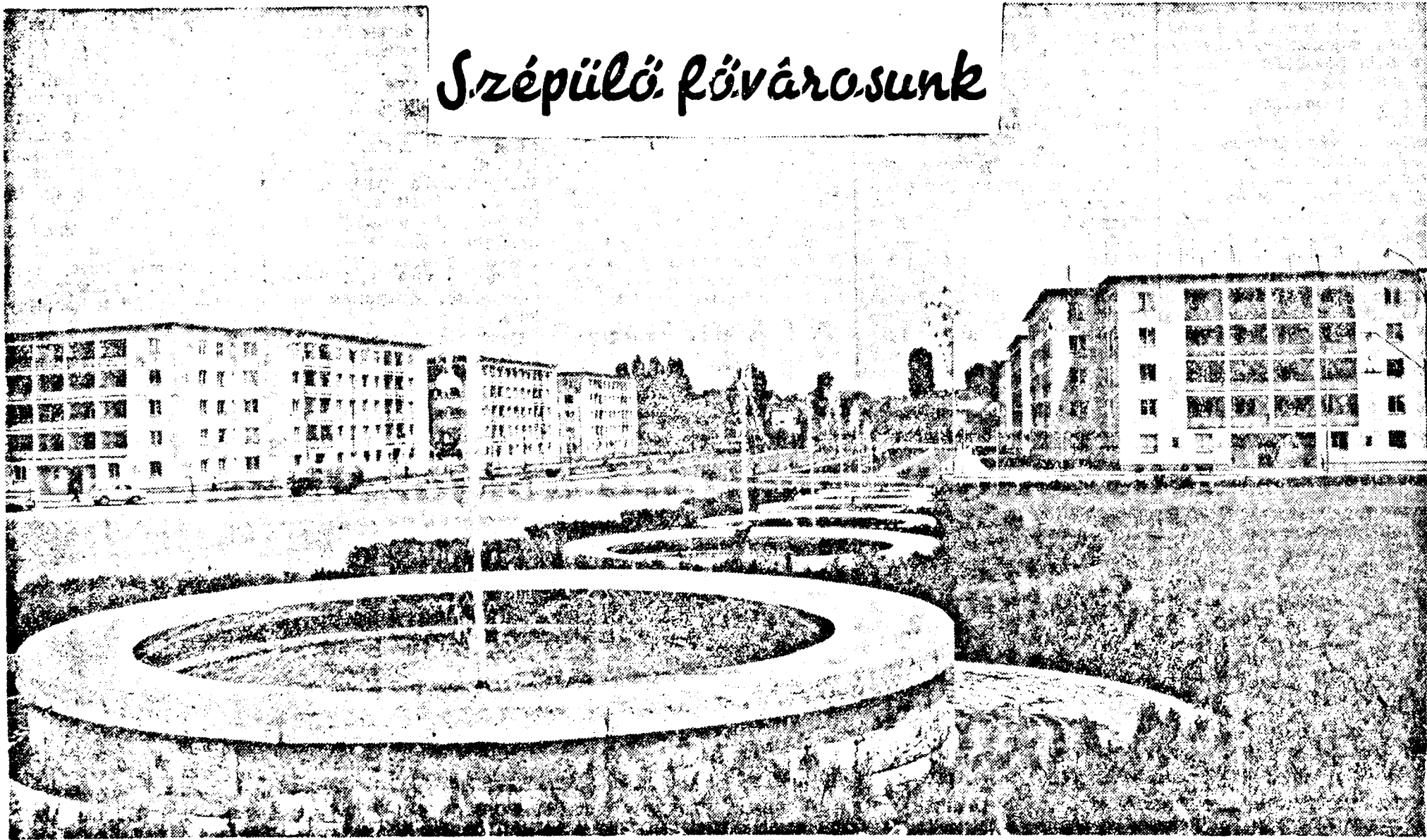
Az egykori sáros, sötét utcá-kon ma villany világít. Meg-nagyobbították a kulturothont, ahol románok, magyarok együtt szórakoznak, tanulnak. Nem ritka jelenség az, hogy román fiú magyar lányt, vagy magyar lány román lányt vesz feleségül. A közelmúltban is volt ilyen esküvő, amikor La-zár Gheorghe Rigó Rozáliát vet-te nőül. A kizsákmányolással együtt eltűnt a fajgyűlölet is a község életéből. Ma már köz-sen építik az új életet. Az el-múlt években Iratoson 80 új házat építettek. Olyan házak ezek, amelyek még a városban sem vallanának szegénynek. Az új házakba új butor, rádió kerül. Az iratosiak kerékpáron, mo-torétán és motorkerékpáron mennek munkába. Tavaly és idén több, mint 5000 folyómé-ter betonjárdát öntöttek az ut-cákra: az esős napokon rím kell már „gyurni” az agyagos sarat. A mezőgazdasági munká-lak idején az iratosiak gyer-mekeinek nem kell az utcán csavarogniuk, az sem szükséges, hogy a szülők kicsinykeiket ma-gukkal cipeljék a határba, mert a jófelszerelt, tágas napközi-otthonban gondos kezek ügyel-nek az apróságokra, gondozzák, nevelik őket.

Felvirágozott az élet

Most, amikor felszabadulá-sunk tizenhetedik évfordulóját ünnepeljük, elmondhatjuk, hogy Iratoson is felvirágozott az élet. Ezt nemcsak az jellemzi, hogy az utcákat virágszőnyeg sze-gélyezi, villanyfény mellett be-tonjárdákkal járunk s hogy nem-sokára elkészül a község be-kötő kövesút is, hanem az is, hogy az emberek otthonába be-költözött a jólet és a boldogság. Amikor felkerestük Szász János kollektívista házatát, azt, örö-mel állapítottuk meg, hogy az egykori kismennyélt dolgozó pa-raszt ma tudja, miért dolgozik. A háromszobás, összkomfortos új lakása új konyhabutor is került. A háztáji gazdaság-ban, a baromfi udvaron tyukok, kacskák egész serege. Az óiban három hizosértés. Ugyanezt ta-pasztaltuk Léval József, Léval György és Simon Mihály kol-lektívisták házatáján is — egy-jöttehettek száma 17-szeresére, a sertéseké 16-szorosára, a juhoké 7-szeresére, a baromfiaké pedig 13-szorosára emelkedett. Az iratosiak elkészítették már táv-lati tervüket is, amelynek alap-ján eléri azt, hogy 1965-ig minden 100 hektár terület után 5000 kilogramm húst, 25.000 li-ter tejet, 250 kiló gyalput és 24.000 tojást termelnek.

Goda István

Szépülő fővárosunk

Fővárosunk legszebb utcái közé tartozik a nemrég kiépült Kreiller sugárút

ban, hogy a terven felülül kilók és folyóméterek lényegesen megnövekednek, a kereskedelembe pedig még szebb textilanyagok kerülnek, amelyeken a December 30-gyár védjegye látható,

(—r —a)

Sporttöradé Sporttöradé
Aradi sportiskolások sikerei

Röplabda

ON. Arad.